

16.5.2001

1761/4/99

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jaakko Jonkka

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Riitta Länsisyrjä

ULOSOTTOVIRASTON MENETTELY TURVAAMISTOIMEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSSA

1

KANTELU

Toimitusjohtaja A on X Oy:n puolesta 23.8.1999 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa arvostellut Helsingin kärjäoikeuden 24.6.1999 antamaa päätöstä turvaamistointa koskevassa asiassa sekä Helsingin kihlakunnan ulosottoviraston menettelyä kyseisen turvaamistoimen täytäntöönpanossa. Kantelijan mielestä ulosottovirasto oli toistuvasti toiminut huolimattomasti takavarikoimalla enemmän omaisuutta kuin kihlakunnanoikeuden päätös edellytti.

2

SELVITYS

Helsingin kihlakunnan ulosottoviraston kihlakunnanvouti ja avustava ulosottomies B toimittivat pyynnöstäni tänne selvitykset. Ne ovat kantelupäätöksen liitteenä. Lisäksi tänne on hankittu jäljennökset Helsingin kärjäoikeuden 24.6.1999 ja Helsingin hovioikeuden X Oy:n valituksesta 13.10.1999 antamista päätöksistä asiassa.

3

RATKAISU

3.1

Tuomioistuimen menettely

Kantelija arvostelee Helsingin kärjäoikeuden turvaamistointa koskevaa päätöstä muun muassa samoilla perusteilla kuin hän on tuolloin päätökseen hakenut muutosta Helsingin hovioikeudelta. Helsingin hovioikeus on 13.10.1999 antamassaan päätöksessä katsonut, että aihetta kärjäoikeuden päätöksen muuttamiseen ei ollut.

Kärjäoikeus on ratkaissut asian sille lain mukaan kuuluvan harkintavallan nojalla. Asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä, että tuomioistuin olisi ylittänyt harkintavaltansa tai käyttänyt sitä väärin taikka muutoinkaan menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä.

Oikeusasiamiehellä ei ole mahdollisuuksia ryhtyä arvioimaan uudelleen asiassa aikanaan esitetyn näytön riittävyttä.

Tästä syystä kantelu ei tältä osin anna aihetta toimenpiteisiin.

3.2

Menettely ulosottovirastossa

3.2.1

Tapahtumat

Helsingin kärjäoikeus myönsi 6.5.1999 hakijan 380.000 markan suuruisen saatavan turvaamiseksi väliaikaisen takavarikon.

Päätös jätettiin täytäntöön pantavaksi Helsingin ulosottovirastoon samana päivänä. Päätös annettiin tiedoksi X Oy:lle 25.5.1999.

Ulosottoviraston avustava ulosottomies takavarikoi 25.5.1999 yhtiön Leonia-pankki Oyj:ssä olevat varat sekä 31.5.1999 velallisyhtiön saatavat Y Oy Ab:lta tarpeellisin osin.

Helsingin kärjäoikeus antoi 24.6.1999 päätöksensä turvaamistoimiasiassa. Kärjäoikeus määräsi pantavaksi takavarikkoon vastaajan omaisuutta niin paljon, että hakijan 200.000 markan suuruinen saaminen tulee turvatuksi. Hakija jätti päätöksen täytäntöön pantavaksi ulosottovirastoon 12.7.1999. Päätöksen perusteella avustava ulosottomies B C:n vuosilomasijaisena takavarikoi 20.7.1999 ulosottovirastoon aikaisemmin väliaikaisen päätöksen perusteella kertyneet varat. Takavarikosta laaditusta pöytäkirjassa oli takavarikoitujen varojen määräksi merkitty 164.266,68 markkaa, kun todellisuudessa ulosottoviranomaisen hallussa oli täytäntöönpanosta kertyneitä varoja tuolloin yhteensä 200.804,50 markkaa.

Ulosottovirasto palautti ylimääräiset 804,50 markkaa X Oy:lle 26.7.1999.

Y Oy Ab tilitti maksukiellon perusteella vielä 4.8.1999 ulosottovirastolle 86.823,70 markkaa.

Liikasuoritus palautettiin X Oy:lle 31.8.1999 päivätyllä maksuosoituksella. Maksajalle ilmoitettiin maksukiellon peruutuksesta.

3.2.2

Lainkohdat

Suomen perustuslain 21 §:n (entisen hallitusmuodon 16 §:n) mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Ulosottolain 7 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan irtaimen omaisuuden takavarikko pannaan täytäntöön noudattaen soveltuvin osin irtaimen omaisuuden ulosmittausta koskevia säännöksiä. Ulosottolain 4 luvun 18 §:ssä säädetään saatavan ulosottomenettelystä. Lain kohdan 1 momentin mukaan ulosottomiehen on annettava sille, jonka suoritettava saatava, kirjallinen maksukielto, jossa kielletään maksamasta mitään saatavasta muulle kuin maksukiellossa mainitulle ulosottomiehelle tai sille, jolle velallisen oikeus ulosoton johdosta ehkä siirtyy.

3.2.3

Kannanotto

Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan Helsingin käräjäoikeuden 24.6.1999 antaman turvaamistointia koskevan päätöksen täytäntöönpanossa Helsingin kihlakunnan ulosottoviraston avustava ulosottomies ei varmistanut väliaikaisen turvaamistoimen täytäntöönpanossa kertyneiden varojen määrää ennen kuin hän pani edellä mainitun päätöksen täytäntöön. Tästä oli seurauksena, että takavarikkoon asetettiin X Oy:n omaisuutta liikaa 804,50 markan verran. Pöytäkirja oli myös takavarikoidun rahamäärän osalta puutteellinen, koska siinä ilmoitettiin takavarikoitu määrä todellista alhaisemmaksi. Liikaa takavarikoitu määrä palautettiin X Oy:lle kuitenkin jo kuuden päivän kuluttua takavarikoinnista.

Avustava ulosottomies ei myöskään ilmoittanut maksukiellon peruuttamisesta saamisvelalliselle, Y Oy Ab:lle, viimeistään siinä vaiheessa, kun oli todettu, että turvaamistoimi oli pantu täytäntöön täyteen määrään. Tästä seurasi se, että yhtiön saatavaa kertyi maksukiellon nojalla ulosottovirastoon 86 823 markkaa liikaa. Liikasuoritusta ei maksettu X Oy:lle välittömästi vaan vasta noin neljä viikkoa saamisvelallisen suorituksen jälkeen.

Avustava ulosottomies B on selvityksessään vedonnut perusteena maksukiellon peruuttamatta jättämiselle siihen, että toimitusjohtaja A olisi jo ennen väliaikaisen takavarikon toimeenpanoa 29.5.1999 ilmoittanut muun muassa hänelle, että saatavien takavarikointi johtaisi töiden lopettamiseen Y Oy Ab:lle. Katson, että esitetyillä väitteillä ei kiellon peruuttamisen kannalta ole merkitystä, koska ulosottomiehen olisi joka tapauksessa tullut varmistaa, että X Oy:llä ollut jo ansaittuja mutta mainittua ajankohtaa myöhemmin erääntyviä saatavia saamisvelalliselta. Y Oy Ab:lle toimitetun maksukiellon raja oli väliaikaisen takavarikon nojalla 380 000 markkaa eli 180 000 markkaa suurempi kuin lopulliseen turvaamistoimipäätökseen perustuva saatava.

Näin ollen katson, että takavarikon täytäntöönpanossa oli ulosottovirastossa menetelty takavarikoitavan määrän varmistamisen, maksukiellon peruttamisen ja 86 823 markan liikasuorituksen palauttamisen osalta virheellisesti.

Täytäntöönpanomenettelyn aikana asiaa hoitanut avustava ulosottomies oli ollut vuosilomalla ja täytäntöönpanotoimia oli osittain hoitanut hänen sijaisenaan toiminut avustava ulosottomies. Myös ulosottomies oli tuona aikana vuosilomalla.

Näin ollen kantelu ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin kuin, että saatan ulosottoviraston tietoon käsitykseni menettelyn virheellisyydestä.

Samalla kiinnitän ulosottoviraston huomiota huolellisuuteen takavarikon täytäntöönpanossa.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni tiedoksi Helsingin kihlakunnan ulosottovirastolle.

Eduskunnan oikeusasiamies ei voi määrätä vahingonkorvausta suoritettavaksi. Vahingonkorvausta koskevaa kannettava voidaan ajaa yleisessä tuomioistuimessa. Kantelijalla on mahdollisuus myös

esittää oikeusministeriön harkittavaksi, onko asiassa vahingonkorvauslain mukaisia edellytyksiä vahingonkorvauksen suorittamiseen ilman oikeudenkäyntiäkin.